

„Lányok előtérben”: a dialógus, mint pedagógiai eszköz a XVIII. századi francia gyermekirodalomban

A gyermekkönyvek fejlődése Franciaországban elválaszthatatlan a XVIII. században az oktatásról folytatott vitáktól. A század folyamán mintegy 180 könyvet, cikket, tervezetet és értekezést publikáltak e témakörben, lényegük és hatásuk jól dokumentált (Leith, 14). A vitát többnyire két könyv befolyása váltotta ki. Az egyik John Locke műve, a *Gondolatok a nevelésről* (*Some Thoughts Concerning Education*) (1693), mely hamar elérhető volt francia fordításban is, míg a másik François Fénelon értekezése *A lányok neveléséről* címen (*Traité de l'éducation des filles*) (1687). Majd új erőre kapott Jean-Jacques Rousseau 1762-ben megjelent *Emil, avagy a nevelésről* című írásától, mely tulajdonképpen részletes esettanulmány egy képzeletbeli gyerekről, aki tanítójával a társadalomtól elszigetelődve él. E művek középpontjában olyan kérdéskörök álltak, mint a gyermek természete és képességei, a tanterv tartalma, és hogy mit olvasson a gyermek. Közülük is feltűnően fontossá vált a nőnevelés Fénelon könyve által kiobbantott kérdése, mely Franciaországot külön is foglalkoztatta. Ez a mű elutasította a hagyományos, felületes arisztokratikus nevelést, mely csak vallási ismereteket, egy bizonyos szintű írásbeliséget, valamint a szükséges társadalmi formák elsajátítását tartotta szükségesnek, ugyanakkor körvonalazta a lányok nevelésének új rendszerét, melyben olyan készségekre tanítanak meg őket (egy kis matematika, háztartástan, ill. tanulságok levonása példázatokból), melyekre szükségük lesz későbbi társadalmi szerepük (feleségek, anyák, a társadalom hasznos tagjai) betöltésekor. Mint korának legtöbb nevelésméleti szakembere, ő is óvott a lányok túlzott intellektuális nevelésétől, és helytelenítette a válogatás nélküli – és ezáltal lehetségesen ártalmas – olvasást. Számos ötlete, melyeket az arisztokrácia megreformálásának vágya ihletett, alapvető elvekké váltak a XVIII. század folyamán a nevelők körében.

(Penny Brown: „Girls Aloud”; *Dialogue as a Pedagogical Tool in Eighteenth-century French Children's Literature = The Lion and the Unicorn*, 2009 V33 No2. 202-218. p.)

*

Olvasási kedv és tudásszomj: fiktív levelek az 1770-es évek egy dán gyermekmagazinjában

A XVIII. században, mikor már általánosabbá vált, hogy gyerekek számára nyomtassanak szövegeket, az írók lényeges kérdésekkel találták szembe magukat: kit nevezhetünk

gyerekolvasónak? Mi jellemzi azokat a gyerekeket, akik számára írnak? Hogyan és mit írjanak ezen új közönségnek? Ez ideig a válasz dán kontextusban a következő: az írók nevelési célzattal írtak a gyerekeknek, mivel tökéletlen teremtményeknek, hiányos felnőtteknek tartották őket. Egy minap megjelent doktori disszertációban Beth Juncker úgy ábrázolta a dán gyermekirodalom történetét, mint ami felvilágosodás kori gyökerekkel a didaktikus és tartalomalapú hagyományból fejlődött a romanticizmusban gyökerező irodalmi és formaalapú hagyományba. (Juncker, 2006) Juncker többek között utalt Hans Christian Andersen metaforákkal gazdagon átszőtt poétikus nyelvezetére, és mások válassztékos és „komplex” narratív struktúrával rendelkező szövegeire. (Juncker, 278) Juncker alátámasztja két dán gyermekirodalommal foglalkozó történész, Inger Simonsen (1944) és Vibeke Stybe (1970) XVIII. századi gyermekirodalom ábrázolását is.

A cikk ezzel szemben javasolja, hogy a század második felének dán gyermekirodalomával kapcsolatban vizsgálják felül a gyermekeknek és a gyermekirodalomnak ezt a viszonylag rögzült képét. A tanulmány tárgya egy fiktív levelekből álló sorozat, amelyet gyerek karakterek írtak, s amely 1770-ben az „Ifjúság Barátja” (*Ungdommens Ven*) című ifjúsági hetilapban jelent meg. A folyóirat szerkesztője azáltal fedti fel a gyermekorról vallott nézeteit, hogy megmutatja, szerinte hogyan írnak a gyerekek, és hogyan kellene írniuk. Leveleket publikál, melyeket állítása szerint olvasóitól kapott, és ezeket teljes egészében tárgyalja. A cikkben e leveleket elemezve felhívják a figyelmet a XVIII. századi gyermekirodalom egy fontos és új műfajára.

(Nina Christensen: Lust for Reading and Thirst for Knowledge: Fictive Letters in a Danish Children's Magazin of 1770 = The Lion and the Unicorn 2009, V33 No.2. 189-201. p.)

*

Botswana könyvtári programja – falusi olvasósobák

A Botswanai Közkönyvtár a már működő két programja (Mobil könyvtár és Könyvdoboz) mellett a *Falusi Olvasósobák program* keretében egy új szolgáltatást kínál a központi helyektől távol eső vidéki területeken, ahol nincsenek könyvtárak. Ez a program 1986 elején indult a Nem-formális Képzés Minisztériumának (DNFE) felnőtt analfabetizmust leküzdő programjával együtt. Elsősorban az írni-olvasni tanuló, és e tudásukat frissen megszerzett felnőtt lakosságnak kívántak segítséget nyújtani. Az ország 24 közkönyvtára közül szinte mindegyik támogat egy vagy két olvasósobát. A program kezdetén indított 20 olvasósoba egy vidéki hálózatot alkot, melynek eredeti célja az volt, hogy ellássa alap olvasnivalóval azokat a tanulókat, akik elvégezték a DNFE írni-olvasni tanító programját. A közkönyvtár többi szolgáltatásához hasonlóan működik, csak nagyon kis léptékben. Minden egyes szoba egy 600 tételes alapállománnyal, egy tájékoztató és egy periodika résszel rendelkezik, amit csak helyben és szabályos köröztetési rendszeren belül lehet használni. Az olvasók egyszerre két könyvet kölcsönözhetnek két hétre. Az olvasósobák egyúttal társasági központok is, mivel a legtöbb faluban ez egyetlen elektromos árammal ellátott épület, a kulturális és más társas tevékenységeket többségét is itt rendezik meg.

A megoldandó problémák közül az azonnali elhelyezés kérdése volt a legégetőbb. Mivel új épületek emelésére nem volt lehetőség, megállapodtak abban, hogy kezdetben az általános iskolák épületében nyújtják ezt a szolgáltatást. Gondot okozott az is, hogy a legtöbb közülük nem rendelkezett világítással, ugyanakkor az olvasószobát egész nap, iskolaidő után is nyitva akarták tartani. Megoldásként kiválasztottak egy nagy osztálytermet, melyet a Botswana Technológiai Központ napelemekkel látott el. A villamosítást egy svéd cég a SIDA támogatásával oldották meg. Ez az elhelyezés azonban sok gondot okozott a használóknak. A tanuló felnőttek vonakodva ültek be az osztályterem kis székeibe a gyerekek mellé, akik elragadtatással vették igénybe az olvasószoba szolgáltatásait. Ezenkívül a kisiskolás gyerekek zajosak voltak és a tulajdonos magabiztosságával rohantak körbe-körbe, amit a felnőttek nehezményeztek. Ahhoz, hogy az olvasószoba valóban közösségi helyiséggé váljon, szükséges a saját épület.

A kérdésre, hogy ki vezesse a könyvtárat, és milyen végzettség szükséges ehhez, a fent említett Minisztériummal közösen adtak választ. A "mezítlábas könyvtáros" ötlete először egy dél-afrikai könyvtáros konferencián merült fel. Az elképzelés lényege az, hogy a falu közösségéből kiválasztanak egy alap íráskészséggel rendelkező lakost, akit a feladat ellátására képeznének ki. Egy ilyen, a faluból származó, és a programban is részt vevő személy bárki másnál jobban felismerné és értené a falu felnőtt tanulóinak szükségleteit az életben, az írásban és a számolásban egyaránt. Az olvasószoba asszisztenseinek honoráriumát a DNFE és a Nemzeti Könyvtár állja. 2001-re az olvasószobák száma meghatszorozódott, és nagy részük már önálló épületben kapott helyet. Az építkezések számos helyi szakembernek adtak munkát.

Az a büszkeség, mellyel birtokukba vették és magukénak érezték, a gyakran kicsi és eszközökkel csak szerényen ellátott helyiségeket, mely belépőt jelentett a könyvek csodálatos világába, elgondolkodtató lehetne számunkra is.

(Margaret Baffour-Awuah: Village Reading Rooms: Book Outreach in Botswana = School Libraries Worldwide, 2001, Vol.7. No.2., 65-71.p.)

A fordítást és tömörítést Pallos Zsuzsa végezte

DÉKÁNY DÓRA

Mindenki tehetséges valamiben!

Iskolai könyvtár és tehetséggondozás, esélyteremtés multikulturális környezetben címmel 2009. június 30. és július 3. között rendezte meg a Könyvtárostanárok Egyesülete a XII. Nyári Akadémiáját Pécssett, a Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégium könyvtárában. *Lázárné Szanádi Csilla*, a KTE elnöke, és *Csovcsics Erika*, a Gandhi Gimnázium igazgatója nyitották meg ezt a programokban gazdag négy napot.

A Gandhi Kollégium könyvtárát és a gimnázium tehetséggondozó tevékenységét az igazgatónő és *Pallos Éva* könyvtárostánár együtt ismertették. Erre szükség is volt, hiszen a helyszín a „könyvtárosok álma”, korszerű, modern, követi a diákok és a pedagógusok igényeit, mégis egyéni (roma kulturális értékeket megőrző), a speciális igényeket is kielégítő. A többfunkciós térben (mobil polcok, kényelmes bútorok, multikulturális eszközök...) a számos idelátogató könyvtárostánár hamar otthon érezte magát.

A délután programjai közt szerepelt két hatalmas téma. Előbb *Pintér Aranka* könyvtárostánár, iskolai könyvtári szakértő a Baranyai Pedagógiai Szakszolgálatok és Szakmai Szolgáltatások Központjából a *Baranyai Könyvtárostanárok Szakmai Műhelyének* programjairól beszélt. Utána az épülő *Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont* terveibe pillanthattunk be *Dr. Fischerné Dr. Dárdai Ágnes*, a PTE Egyetemi Könyvtár főigazgatója, *Kalányos Katalin*, a *Csorba Győző* Megyei Könyvtár igazgatója és *Kereszturi József*, a Pécsi Városi Könyvtár igazgatója segítségével. Az egész országban egyedülálló kezdeményezés nehézségeiről és örömeiről őszintén beszéltek a hallgatóságoknak.

A második nap is hasonlóan sűrű volt. *Szendrő Péter*, a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács alelnöke, a *Tehetségpontok, a Nemzeti Tehetség Program* és a könyvtárak lehetőségeiről beszélt. Az egyetemi oktató magas szinten foglalkozik a tehetségek felkutatásával és felkarolásával. Szerinte a mai társadalom nem tehetségbarát, nincs elég pozitív emóció, félünk dicsérni. Őt követte *Hamburger Antalné* gyermekkönyvtáros, aki a pécsi Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ Könyvtárából látogatott el a rendezvényre, és *Egy kettős funkciójú könyvtár szerepe a tehetséggondozásban* címmel tartott előadást. Tapasztalatai szerint ez a könyvtár típus a tehetséggondozás szempontjából azért előnyös, mert a formális oktatást segítő tevékenységek megalapozzák a tanulóknak az önképzés igényét, a szabadon választható programok során kibontakoztathatják tehetségüket, majd ugyanazon intézmény keretein belül önállóan továbbfejleszthetik képességeiket a közkönyvtár lehetőségeit kihasználva.

Ezt a gondolatmenetet folytatta *Vincze Mária* könyvtárostánár, iskola könyvtári szaktanácsadó a *Pázmány Péter Utcai Általános Iskola könyvbarát szakkörével*. A könyvbarát szakkör egy apró raktárhelységből nőtte ki magát mára már országosan is-

mert csoporttá. A változatos projektekre a gyerekek olyan lelkesedéssel készülnek, amely látszik a munkájukon. Így nem véletlen, hogy számtalan szebbnél szebb prezentációval illusztrálta a szakkör lezárult programjait a kollégánő. Vincze Mária kifogyhatatlan „ötletkiosara” minden akadémiai tagot felvillanyozott. Kicsivel később a PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola könyvtárostánára, *Nyíró Gizella egy gyakorlóiskola tehetséggondozó tevékenységrendszeréből* kiemelte a hallgatóképzést. Fontosnak tartja, hogy a leendő könyvtárostánárok a könyvtári programokban aktívan vegyenek részt, a rendszeres óralátogatásokat és könyvtári órák tartását hangsúlyozza. Az ehhez szükséges szakmódszertani ismeretek elsajátítása pedig nélkülözhetetlen ezen a pályán.

A rövid ebédidő után *Nagy Attila* olvasásszociológus vezetésével *kerekasztal beszélgetés* résztvevői lettünk. A cigány integrációs kérdésekre kerestünk választ könyvtári szempontból. Nagy Attila beszélgetőpartnerei voltak: *Pallós Éva* könyvtárostánár, *Szabóné Miszlai Ágnes* gyermekkönyvtáros (Pécsi Városi Könyvtár) és *Schottné Gloiber Ida* könyvtárostánár (Mágocs és Környéke ÁMK és Könyvtár). A remek hangulatú, táncos baráti találkozó előtt még *Stölkler Nándorné* könyvtárostánár is bemutatott a *Koch Valéria Iskolaközpont nemzetiségi könyvtárát*.

A harmadik napot a Pécsi Tudományegyetem 1. sz. Gyakorló Általános Iskolából *Pammerné Fehérvizi Márta* könyvtárostánár nyitotta *általános iskolai olvasási versenyeit ismertetve*. Az Olvassunk együtt! mozgalomával az egész iskoláját izgalomban, azaz olvasásban tartja. Igazi életre kelt könyvekről mesélt, sok illusztrációval, feladatlapokkal, olvasónaplóval, sőt egy gyerekek által készített makettet is bemutatott. A folytatásban *Balogh Mihály* iskolai könyvtári szakértő *Önképzőkör, fakultáció, csoportfoglalkozás, egyéni tanulás (rég) könyves környezetben* címmel tartott műtárgyvetőt. A képzeletbeli utazáson egzotikus könyvritkaságokat is láthattunk. Az olvasóvá nevelés az egész napot átszötte, ugyanis *Szilágyiné Gálos Ildikó*, a Budapest XVIII. kerületi Pedagógiai Intézet és Helytörténeti Gyűjtemény könyvtárostánára *az olvasóvá nevelés megalapozása óvodás kortól kisiskolás korig* című könyvbemutatója következett. A rövid, de figyelemfelhívó percek után gyakorlati oldaláról is megismertedtünk a tehetséggondozással.

Gérnyai Ferencné könyvtárostánár, iskolai könyvtári szakértő, a budapesti Zrínyi Miklós Gimnáziumból, a *tehetséggondozás beépítéséről szolt a könyvtár-pedagógiai programba*. Hozzá kapcsolódott egy csoportfoglalkozás is, ahol a partnere *Dömsödy Andrea*, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet – Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum iskolai könyvtári szakreferense volt. *A nagyon aktív napot a Klimó Könyvtár és a Püspöki palota látogatásával fejeztük be.*

A Nyári Akadémia záró napjára kerültek a legizgalmasabb előadások. Vendéglátó intézményünk, a Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégium cigány népismeret tanára, *Farkas Mária*, szó szerint mesélt nekünk! *Amit a roma irodalomról egy könyvtárostánárnak tudni érdemes* című tartalmas bemutatójában a roma irodalommal ismertetett meg bennünket.

Ha tehetséggondozásról beszélünk, akkor nem maradhat ki a *Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny* sem. *Dömsödy Andrea*, az OFI – OPKM iskolai könyvtári szakreferense, előbb bemutatta a versenyt, majd délután meg is dolgoztatott minket

egy-egy feladatlappal. Mi, felnőtt könyvtárostanárok, éppen olyan izgalommal kerestük a helyes választ egy-egy izgalmas kérdésre, mint diákjaink a versenyeken. A **feladatlap-készítési célokról, tervekről és a sikeres megvalósításról** Eigner Judit, a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium, és Lázárné Szanádi Csilla, az ELTE Gyakorló Általános Iskola és Középiskola könyvtárostanárai beszéltek. Kiemelték, hogy az oktatásban ma már nem a tudás átadásán van a hangsúly, hanem azon, hogy hogyan képesek a tanulók a megszerzett tudásukat használni. A tananyagtól eltávolodva, önmaguk fejlesztésével, életszerű helyzetben, használható tudást adni a diákoknak.

Hogy hogyan is kezd egy könyvtárostanárt a **felkészítést a Bodra**, erről beszélt Horváthné Szandi Ágnes könyvtárostanárt, a szombathelyi Nyugat-Magyarországi Egyetem Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumból, Zseli Klára könyvtárostanárt, a székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskolából, és Tóth Viktória könyvtárostanárt, a budapesti Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnáziumból. Tapasztalataikat, tippjeiket szűk „családi” körben megosztották velünk, így több kollégát is biztatva, hogy érdemes a tehetséggondozást országos szinten is művelni.

Hock Zsuzsanna, a Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézet könyvtárpedagógiai szaktanácsadója a tehetséggondozásnál is nagyon fontos **könyvtárhasználati tudás projektmódszerrel történő méréséről beszélt.**

Ezt az informatív négy napot mi is zárhatta volna szebben, mint Kereszturi József, a Pécsi Városi Könyvtár igazgatójának idegenvezetése. Pécs belvárosában kalandoztunk megismerve a 2010-es Európa Kulturális Fővárosát. Csak remélni merjük, hogy 2011-ben, Békéscsabán a XIII. Nyári Akadémia is ilyen élménydús és hasznos lesz.

Felhívás a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Versenyre

2009. szeptember 2-án megjelent a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny 2009/2010-es tanévre szóló előzetes versenyfelhívása. A versenyt az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum a korábbi évekhez hasonlóan a 7-8. és a 9-10. évfolyamosok számára hirdeti meg. A verseny témája: *A tömegközlekedés*. Nevezési határidő a megyei fordulókra: 2009. december 12. A versenykiírás részletei, a versenyszabályzat és a megyei/fővárosi versenyszervezők listája megtalálható a verseny honlapján: www.opkm.hu

*

Pályázat a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny 2009/2010. tanévi döntőjének helyszínére

Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum pályázatot hirdet a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny 2009/2010. tanévi döntőjének helyszínére. A pályázat célja a neves verseny számára méltó és alkalmas helyszín kiválasztása, az iskolai könyvtári munka elismerése. A pályázaton részt vehet bármely magyarországi iskola könyvtára településtől, iskolatípustól, fenntartótól függetlenül, amennyiben ebben a versenyévadban nincsen induló versenyzője, felkészítő tanára. A pályázat benyújtásának határideje: 2009. november 20. A teljes pályázati kiírás és a szükséges adatlap letölthető az OPKM honlapjáról: www.opkm.hu

*

Felhívás az Iskolai Könyvtárak Nemzetközi Hónapjára

A debreceni Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Könyvtára, az iskola diákjai és pedagógusai, valamint a Könyvtárostánárok Egyesülete felhívással fordul Magyarország iskoláinak könyvtáraihoz, könyvkiadókhöz, az iskolák és óvodák diák- és tantestületéhez. Csatlakozzon Ön is egy programmal az Iskolai Könyvtárak Nemzetközi Hónapjához! Hívja fel környezetét figyelmét az iskolai könyvtárak fontosságára! A 2009-es jelmondat: *Iskolai könyvtár: Ahol képből vagy!* A világnap hivatalos magyar oldalain tájékozódhat a világnap céljáról, történetéről, az eseményekről, és hírt adhat saját programjairól is: <http://www.ktep.hu/vilagnap2009>

*

Pályázatok a Iskolai Könyvtárak Nemzetközi Hónapjának alkalmából

Az Iskolai Könyvtárak Nemzetközi Hónapja alkalmából a Könyvtárostánárok Egyesülete újra pályázatokat hirdet általános és középiskolás tanulók részére iskolai könyvtárat népszerűsítő prezentáció készítésére, továbbá az iskolai könyvtári honlapok fejlesztésére. A pályaművek beküldési határideje: 2009. október 2. A pályázat feltételeiről, majd az eredményekről bővebben: www.ktep.hu

KTE Őszi Szakmai Nap

A Könyvtárostanárok Egyesülete 2009-es Őszi Szakmai Napját az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeummal közösen tartja meg, 2009. november 5-én. A nap témája: *Iskolai könyvtári projektek*. A szervezők a világnaphoz és a szakmai naphoz kapcsolódva pénzdíjas pályázatot hirdetnek könyvtárostanárok számára. A pályamunkák választható témái: *Iskolai könyvtári projektleírások*, illetve *Így segítem könyvtári szolgáltatásaimmal iskolám projektjeinek megvalósulását*. **Bővebb információ: www.ktep.hu**

*

Kitüntetések

2009. augusztus 20.-a alkalmából Hiller István miniszter *Szinnyei József-díjat* adományozott Gráberné Bősze Klárának, az V. kerületi Veres Pálné Gimnázium nyugalmazott könyvtárosának. Ezt a díjat azoknak a könyvtárosoknak adományozzák, akik hosszabb időn át kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, tevékenységükkel, kezdeményezéseikkel szakterületük fejlődését segítik elő. (3/1999. (II. 24.) NKÖM rendelet) A Magyar Köztársaság Elnöke megbízásából az Oktatási és Kulturális Miniszter kimagasló színvonalú szakmai munkájáért a *Magyar Köztársaság Bronz Érdemkereszt* kitüntetését adta át 2009. augusztus 20-án Csépan Máriának, a székesfehérvári Vörösmarty Mihály Ipari Szakképző Iskolai könyvtárosának. Paszternák Ádám, az Országos Idegennyelvű Könyvtár könyvtárosa, a Könyvtárostanárok Egyesületének elnökségi tagja lett az MKE és az IKSZ által adományozott *Év fiatal könyvtárosa* díj nyertese 2009-ben. Az elismerést az MKE 41. Vándorgyűlésén vehette át.

*

Könyvtárostanárok XII. Nyári Akadémiája

A Könyvtárostanárok Egyesülete hagyományos, két évente megrendezésre kerülő XII. Nyári Akadémiájára 2009. június 30. és július 3. között került sor Pécsen, a Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégium könyvtárában. Az akadémia létrejöttében, lebonyolításában a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával együttműködött a Könyvtárostanárok Egyesülete, a Gandhi Gimnázium és a Baranyai Könyvtárostanárok Szakmai Műhelye. A szakmai előadások prezentációi megtekinthetők az egyesület honlapján: <http://www.ktep.hu/NYA2009>

*

Tehetséggondozás az iskolai könyvtárban

A fenti címmel szervezett szekciót az OFI - OPKM a Magyar Könyvtárosok Egyesületének 41. Vándorgyűlésén Debrecenben. Az előadások két szempontból járták körbe a témát.

A hátrányos helyzetű középiskolai tanulók esélyteremtését segíti az Arany János Tehetséggondozó Program. Nyíregyháza két felújított, a programban résztvevő intézményének a Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium és az Arany János Tehetséggondo-

zó Kollégium könyvtárostanárainak munkáján keresztül láthatóvá vált, hogy az iskolai könyvtárakban általában jelentkező problémák az ezekben az intézményekben tanulók esetén fokozottan jelen vannak. A könyvtári állomány, a programok és a könyvtárostánár személye lehetőséget nyújt a diákoknak.

A Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny és a remélhetőleg csak szünetelő Kölcsey Ferenc Nemzetközi Könyvtárhasználati Verseny nem egy-egy intézményben keresi a tehetségeket, hanem minden tanulónak lehetőséget nyújt, akinek iskolájában van segítő könyvtárostánár. A verseny nemcsak a könyvtárosság iránt érdeklődő tehetségeket fejleszti, hanem minden 7-10. évfolyamos nyitott, nemcsak egy tudományterület iránt érdeklődő gyermeknek, fiatalnak ad lehetőséget, hogy tanuljon, fejlődjön, sikerélményhez jusson.

*

Könyvtári szakfelügyeleti kiadvány

A könyvtári szakfelügyelet első hét évéről az illetékes tárca ingyenes kiadvány jelentette meg. A Richlich Ilona (szerk.): *A könyvtári szakfelügyeletről, Tájékoztató a 2002-2008 közötti szakfelügyeleti vizsgálatok eredményeiről* (A könyvtári rendszer stratégiai fejlesztése 4.), Bp., OKM, 171 p. című kötet egy fejezete az iskolai könyvtári szakfelügyelet újraindulása óta eltelt időszakról is rövid áttekintést ad. Az érdeklődők a kötetből személyesen az OPKM-ben vehetnek át példányt.

*

Mese útja

Továbbra is tart az IBBY által kezdeményezett és koordinált Mese útja projekt. A vándorút elkövetkező állomásai: 2009. szeptember: Legkisebb fiú hava, 2009. október: Erdő hava, 2009. november: Óriás hava, 2009. december: Varázsló hava. Az esemény honlapján (<http://www.meseutja.hu>) csatlakozhat saját programjaival, ötleteivel és további ötletekhez, forrásokhoz juthat. Kapcsolódjon be Ön is intézményével, könyvtárával!

*

Az Év Gyermekkönyve Díj

Az Év Gyermekkönyve-díjat az IBBY (International Board on Books for Young People, Gyermekkönyvek Nemzetközi Tanácsa) Magyar Szekciója ítéli oda az előző év legjobb, legsikeresebb új magyar gyerekkönyveinek, illetve azoknak, akik kiemelkedőt nyújtottak a gyerekeknek szóló irodalom, illusztráció, könyvkiadás valamely részterületén. Az idei díjazottak:

- Szijj Ferenc, *Zöldség Anna és a beszélő póniló* című mesekönyvéért (Pozsonyi Pagony, 2008)
- Lackfi János, *Kövér Lajos aranykeze* című regényéért (Noran, 2008)
- Békés Rozi, Pásztor Árpád: *Muzi* című kötetének illusztrálásáért (Móra, 2008)
- Pacskovszky Zsolt, *Timothée de Fombelle: Ágrólszakadt Tóbiás* című regényének műfordításáért (Móra 2008)
- Mosonyi Aliz életműve és munkássága elismeréséül

Benedek Elek a művelt, olvasott nemzetért

Az OFI - Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum a fenti címmel 2009. szeptember 21-én kamara kiállítást rendezett és emlékülést tartott Benedek Elek nevelésügyi, gyermekirodalmi munkásságáról, születésének 150. évfordulója alkalmából.

Népmese napja – Benedek Elek 150.

A HUNRA (Magyar Olvasástársaság) 2009. szeptember 26.-án Budapesten az Országos Széchényi Könyvtárban ünnepelte meg a népmese napját és Benedek Elek születésének 150. évfordulóját. A program két szekcióban folyt: az egyikben szakmai előadásokat hallgathattak meg a résztvevők, a másokban pedig mesét hallgathattak gyermekek és felnőttek egyaránt.

ENSZ Gyermekjogi Egyezmény

2009 novemberében lesz húsz éves az ENSZ Gyermekjogi egyezmény. Az egyezmény elfogadásának évfordulóján, november 20.-a környékén, melyet több országban a Gyermek Jogainak napjaként ünnepelnek, világszerte szakmai programokat és eseményeket szerveznek. Az UNICEF Magyar Bizottsága is többféle tevékenységet tervez az évfordulóhoz kapcsolódóan. A programok során szeretnénk minél szélesebb körben megszólítani azokat, akiknek életét és munkáját az egyezmény rendelkezései befolyásolják. Ehhez várják az együttműködőket. Emellett viszont érdemes lehet iskolai könyvtárainkban is megemlékezni az eseményről.

Összeállította: Dömsödy Andrea

*

Fővárosi Könyvtárostanárok Műhelye

A Fővárosi Könyvtárostanárok Műhelye idén az „Elvárások” jegyében tervezte meg találkozásait. Nyitó szakmai napján a teljesítményértékelés kérdését járták körül meghívott előadók segítségével (az OKM munkatársai: dr. Skaliczky Judit, Berki Imre, ill. Rónyai Tünde)

Elkészült a fővárosi fenntartású oktatási intézmények könyvtárainak felmérése, az összegző tanulmányt a *Budapesti Nevelő*, a felmérés részletes értékelését a Mérei Ferenc Intézet honlapján olvashatjuk.

Az idei esztendőben folytatódik a fővárosi fenntartású intézményekben a könyvtárhasználati kompetenciaalapú mérés. A fejlesztett mérőlapok és az értékelő tanulmány elérhető az Intézet honlapján.

A Könyvtárostanárok Műhelye ebben az esztendőben minden hónapban egy másik oktatási intézmény könyvtárában tartja beszélgetéseit. Témáink az Elvárások évéhez kötődnek: önértékelés, elégedettség mérés, minőségbiztosítás, a könyvtár-pedagógiai munka értékelése. Októberben a dr. Hetényi Géza Humán Szakközépiskola könyvtárában Platthy Zsuzsa könyvtárostánár várja az érdeklődőket. Novemberben a II: Rákóczi Ferenc Fővárosi Gyakorló Közgazdasági Szakközépiskola könyvtárában Wéber Katalin lesz a háziasszony, decemberben a Baár – Madas Református Gimnázium, Általá-

nos Iskola és Kollégiumba vár Fassang Márta és Kocsis–Szák Kata könyvtáros-tanár.

Minden hónap második péntekén a Mérei Intézet könyvtárába várjuk a pályakezdő illetve a szakmai, jogi gondokkal küzdő kollégákat. Folytatjuk kötetlen találkozásainkat az Andersen körben (olvasáspedagógiai műhely) és a Szöszmötölő („néhai” Ez is, az is) körben.

Pedagógiai könyvtárunkban (1088 Bp. Vas u. 8-10.) folyamatos szaktanácsadással segítjük a könyvtári szofverek használatát. Itt indítjuk útjára a Mérei Akadémiát, ahol neves tudósok számolnak be legújabb kutatásaikról pedagógusoknak.

Információs Központunkban (1053 Egyetem tér 5.) lehetőséget adunk pedagógus köröknek a kötetlen találkozásra. E helyszínen indul a Mérei filmklub, amely a pedagógiai munkát is segítő művészfilmek bemutatásával várja az érdeklődőket.

Az iskolai könyvtárak hónapja alkalmából hirdetett internetes vetélkedőnk zárásaként a Csillagászat éve jegyében lesz nagyszabású döntő vetélkedő a Mérei Intézetben. A hónap tiszteletére, iskolai könyvtáratat szervezünk a kerékpározni szerető szakiskolásoknak és szakközépiskolásoknak októberben.

Programjainkról – amelyekre minden kedves könyvtárostánár kollégánkat szeretettel várjuk – részletesen lehet tájékozódni: a www.fppti.hu honlapon!

Hock Zsuzsanna könyvtárvezető, pedagógiai szakértő